

Dansk udvekslingsformat for metadata:

DC/AC formatet

Dansk udvekslingsformat for metadata: DC/AC formatet

Af Susanne Thorborg og Leif Andresen

Udgivet i 2003 af
Biblioteksstyrelsen
Nyhavn 31 E
1051 København K

Telefon 33 73 33 73
bs@bs.dk

Elektronisk ISBN: 87-91554-23-3

Denne publikation er kun tilgængelig elektronisk på Biblioteksstyrelsens hjemmeside

Forord

Dette udvekslingsformat modsvarer et behov fra centrale og lokale dataproducenter i bibliotekssektoren (herunder Dansk BiblioteksCenter og forskningsbibliotekers fagreferenter, der medvirker i udarbejdelsen af fagportaler). Behovet er at man skal kunne udveksle metadata mellem forskellige portalers og net tjenesters databaser.

Det til grundliggende analyse-arbejde er dels en sammenligning af metadataelementer hos net tjenester og portaler i den danske bibliotekssektor. Dels er det en tilrettet dansk udgave af det internationale format Dublin Core til brug i bibliotekssammenhæng.

Forslaget til udvekslingsformat, har to dele:

- Dublin Core - elementsættet
- DK-AC (Administrative Components) der er et værktøj til brug for udveksling mellem producenter.

Biblioteksstyrelsens Katalogdataudvalg anbefalede på sit møde 21. januar 2003 DC/AC til anvendelse og afprøvning og besluttede at tage udvekslingsformatet op til revision efter et års tid.

Indledning

Nærværende oversigt angiver - i skematisk form - de dataelementer, der vurderes at være relevante for danske bibliotekers udveksling af Dublin Core-metadata.

Dette danske udvekslingsformat, DC/AC-formatet, bygger på Dublin Core Metadata Initiative's (DCMI) anbefalinger vedr. "Qualified Dublin Core"¹, men rummer foruden de bibliografiske elementer, der er angivet i disse anbefalinger, yderligere et antal dataelementer:

Det drejer sig om

- Bibliografiske dataelementer, der - udover de af DCMI udpegede - vurderes at være af særlig dansk interesse, fx DK5
- Administrative dataelementer, dvs. dataelementer, der er nødvendige for administration og håndtering af poster i DC-metadata, såvel i de enkelte baser som i forbindelse med dataudveksling, fx oplysninger om post-ID eller dataleverandør (proveniens)

NB! Af skemaet kan kun læses hvilke dataelementer, der er defineret til udveksling. Hvordan formatering i forskellige tekniske formater (HTML, HTMLX, XML, RDF/XML etc.) bør ske, er ikke beskrevet i dette papir.

Forklaring til skemaets enkelte kolonner:

Dansk elementbetegnelse:

Den danske betegnelse for et dataelement. Parallel til "Label" i de officielle DCMI-specifikationer¹

DC name / DKAC name:

Elementets formelle navn. Er - med undtagelse af de særlige danske elementer - identisk med "Name" i DCMI specifikationerne. "Element name" angives altid på engelsk.

Alle DC-elementer kan anvendes såvel "unqualified" (uden udvidelse) som "qualified" (med udvidelse). Alle DC-elementer kan gentages.

DC refinement / DKAC refinement:

I denne kolonne er listet de mulige udvidelser til et givent element. "DC refinement" er - med undtagelse af de særlige danske elementer - identisk med "Name" i DCMI specifikationerne. "DC refinement"-elementer navngives altid på engelsk.

DC encoding schemes / DKAC encoding schemes:

Her listes de forskellige "encoding schemes", der kan anvendes til kvalificering af elementer. Såvel udvidede som ikke-udvidede elementer kan kvalificeres ved hjælp af "encoding schemes".

For de schemes, der ikke indgår i Qualified Dublin Core, er URI angivet i note.

Eventuelt begrænsning i indhold scheme:

I visse tilfælde giver et encoding scheme kun mulighed for anvendelse af et præcist, begrænset vokabular. De tilladte termer vil i disse tilfælde fremgå af denne kolonne.

Bemærkninger:

I denne kolonne kan være anført eventuelle bemærkninger vedr. elementets anvendelse.

---

¹ DCMI Elements and Element Refinements - a current list (<http://dublincore.org/usage/terms/dc/current-elements/>)

Bibliografiske dataelementer

Dansk elementbetegnelse	DC name	DC refinement (Udvidelser til element)	DC encoding schemes ⁱ	Eventuelt begrænsning i indhold i "Scheme"	Bemærkninger
Titel	title	alternative			
Forfatter	creator				
Emne	subject		LCSH MeSH DDC LCC UDC DK5 ⁱⁱ DBCf ⁱⁱⁱ DBCS ^{iv} DBCM ^v		
Beskrivelse	description	tableOf-Contents abstract version			
Udgiver	publisher		Pubkat ^{vi}	stat offentlig privat	
Bidragyder	contributor				
Dato	date	created valid available issued modified	DCMI Period W3C-DTF		
Type	type		DKType Vocabulary ^{vi}	Samling Datasæt Begivenhed Billede(r) Billeder (levende) Interaktiv ressource Tjeneste Software Lyd Lyd (musik) Tekst	
			DCMIType Vocabulary		

Format	format	extent			
		medium	IMT	text/plain text/html text/xml text/css multipart/mixed application/postscript application/rtf application/pdf application/zip application/msword application/sgml application/xml application/vnd.rn- realmedia image/jpeg image/gif image/tiff image/png audio/mpeg audio/x-wav audio/x-ms-wma audio/vnd.rn- realaudio audio/x-pn-realaudio- plugin audio/midi video/mpeg video/quicktime video/x-msvideo video/x-ms-wmv video/vnd.rn- realvideo model/vrml	
Identifikator	identifier		URI ISBN ^{vii} ISSN ^{viii} ISRC ^{ix} ISRN ^x ISMN ^{xi} DOI ^{xii}		
Kilde	source		URI ISBN ^{vii} ISSN ^{viii} ISRC ^{ix} ISRN ^x ISMN ^{xi} DOI ^{xii}		

Sprog	language		ISO 639-2 RFC 1766		
Relationer	relation	isVersionOf hasVersion isReplacedBy replaces Is Required By Requires iiPartOf hasPart isReferencedBy references isFormatOf hasFormat			
Dækning	coverage	spatial	DCMI Point ISO 3166 DCMI Box TGN		
		temporal	DCMI Period W3C-DTF		
Rettigheder	rights		Rightslist ^{vi}	AccessUnrestricted AccessRestricted AccessNo	

Administrative dataelementer (DKAC)^{xiii}

Dansk elementbetegnelse	DKAC name	DKAC refinement (Udvidelser til element)	DKAC encoding schemes ⁱ	Eventuelt begrænsning i indhold i "Scheme"	Bemærkninger
Gruppe A: Data, som knytter sig til den samlede metadatarecord					
Post-identifikator	identifier		Proveniens ^{vi}	Indhold i Proveniens skal være BS-biblioteksnumre eller tilsvarende.	
Område	scope		Katkode ^{vi}	Indhold i katkode: Konkrete baser (=katalogkoder) kan angives (Se også database)	Ukvalificeret tænkes elementet anvendt til angivelse af det bredere "formål" med at registrere den pågældende ressource, fx Nationalbibliografi, Netkatsamarbejde mv.
Kommentar	comment				Skal også kunne anvendes i tilknytning til AC.Activity (dvs. Gruppe B)
Metadata-placering	location		URI DOI ^{xii}		bruges kun hvis metadata ligger et andet sted
Sprog	language		ISO 639-2 RFC 1766		bruges ikke pt.

Dansk elementbetegnelse	DKAC name	DKAC refinement (Udvidelser til element)	DKAC encoding schemes ¹	Eventuelt begrænsning i indhold i "Scheme"	Bemærkninger
Rettigheder	rights				om rettigheder over metadata
Gyldighed	dateRange		DCMI Period W3C-DTF		
Håndtering	handling		TypeOfHandling ^{vi}	Indhold i typeOfHandling: send-mail check-URL check-scope	Anvendes til beskeder om fremtidige handlinger vedr. posten
Aktivitet	activity		TypeOfActivity ^{vi}	Indhold i typeOfActivity: submitted created modified link-collected resource-harvested checked resource-disappeared expired deleted-error-record	anvendes til oplysninger om hvad der er sket med posten
Gruppe B: Særlige elementer, der angår transaktioner/ændringsdata i DKAC.activity					
Navn	name				person- eller korp.
Email-adresse	email		RFC822		
Kontakt	contact				fx postadresse, tlf.nr., URL
Dato for aktivitet	date		DCMI Period W3C-DTF		
Ansvarlig institution	affiliation		Proveniens ^{vi}	Indhold i Proveniens skal være BS-biblioteksnumre eller tilsvarende.	

Dansk elementbetegnelse	DKAC name	DKAC refinement (Udvidelser til element)	DKAC encoding schemes ⁱ	Eventuelt begrænsning i indhold i "Scheme"	Bemærkninger
Gruppe C: Headerinformation knyttet til batchfil					
Database	database				Navn/kode for base som batchfil skal sendes til
Indsender	transmitter		Proveniens ^{vi}	Indhold i Proveniens skal være BS-biblioteksnumre eller tilsvarende.	navn/kode for person/korp.
Filnavn	filename				batchfilens navn
Teknisk format	technical Format				fx ISO2709, XML, HTML
Tegnsæt	character Set				
Bibliografisk format	bibliographicFormat				fx MARC21, danMARC 2, DC
Resultatfil	resultFile				fx indsenders email-adresse

ⁱ For de schemes, der ikke indgår i Qualified Dublin Core, er URI angivet i note

ⁱⁱ URI: <http://netpunkt.dk>

ⁱⁱⁱ URI: <http://www.indeksering.dk/faglitteratur/faglit.html>

^{iv} URI: <http://www.indeksering.dk/skoenlitteratur/skoen.html>

^v URI: <http://www.indeksering.dk/musik/musik.1.html>

^{vi} URI: Er pt. ikke defineret

^{vii} URI: [ISO 2108:1992](#), *Information and documentation - International Standard Book Numbering (ISBN)*. Third edition.

^{viii} URI: [SO 3297:1998](#), *Information and documentation - International Standard Serial Number (ISSN)*. Third edition.

^{ix} URI: [ISO 3901:2001](#), *Information and documentation - International Standard Recording Code (ISRC)*. Second edition.

^x URI: [ISO 10444:1997](#), *Information and documentation - International standard technical report number (ISRN)*. First edition.

^{xi} URI: [ISO 10957:1993](#), *Information and documentation - International Standard Music Number (ISMN)*. First edition.

^{xii} URI: ANSI/NISO Z39.84-2000, *Syntax for the Digital Object Identifier*

^{xiii} Når der foreligger en officiel DCMI-recommendation for AC bør denne erstatte DKAC.